

UN SABADELLENC UNIVERSAL: MIQUEL CRUSAFONT PAIRÓ

QUADERN té interès a recordar que la iniciativa de dedicar un número monogràfic al doctor Miquel Crusafont i Pairó no va sorgir en ocasió del decès del nostre eminent home de ciència. Ja ho explicàvem en el número 35 de setembre-octubre de 1983. El propi doctor Crusafont va ser coneixedor del projecte poc abans del seu traspàs, en la imminència del qual ningú no podia pensar, i va facilitar-nos textos i material gràfic que ens havien de ser de molta utilitat.

Remarquem també que, si bé on més excel·lí el nostre conciutadà va ser en el món de la ciència i en el pensament filosòfic al qual ella obre el camí, camps que van catapultar-lo a estadis d'universalisme, no hem volgut prescindir dels altres prismes en què brillà la seva polifacètica personalitat. Al contrari, hem fet que aquesta aparegués àmpliament reflectida, i voldríem haver-ho aconseguit.

D'entrada, doncs, volem posar de relleu en aquest Pòrtic el sabadellisme del doctor Crusafont, latent en totes les seves actuacions, començant pel fet de no haver deixat mai de residir a la seva ciutat nadiua.

La presència del doctor Crusafont en la vida cultural i social sabadellenca és constant i, en diverses ocasions, fructífera i altament senyalada. Ben jovenet inicia en el Centre Excursionista Sabadell les seves incipients col·leccions i els seus escrits sobre temes geològics. Obert el Museu de la Ciutat hi crea encontinent la secció paleontològica i hi organitza els seus primers cursets. Pren part a la redacció del "Diari de Sabadell" i a les juntes del Centre Català i del Centre Excursionista del Vallès. És professor al flamant i efímer "Institut Escola". Després de la guerra civil crea, modela i dirigeix la Fundació Bosch i Cardellach, centre d'estudis inèdit a la ciutat, no pas circumscrit a les especialitats científiques estrictes del seu director sinó obert a totes les manifestacions del saber i atent a la conservació i al prestigi de la identitat ciutadana i comarcal; crea el grup "Amics de Theilard de Chardin" i, finalment, aconsegueix la creació de l'Institut Provincial de Paleontologia, amb la condició de ser establert a Sabadell, convertint així la seva industriosa ciutat natal en capital espanyola de la Paleontologia, punt d'enllaç i de reunió dels especialistes de tot el món.

Les altes distincions locals "Premi de Ciutadania" i "Medalla d'Or de la Ciutat" les va rebre, doncs, merescudament.

Sumari

Portada: **Miquel Crusafont**. Oli de Raimon Roca (1971). (Disseny de portada: **Jordi Roca**.)

38 SUMARI-PÒRTIC

39 PARAULES DELS: Molt Honorable JORDI PUJOL, President de la Generalitat de Catalunya; Excm. JOSEP DALMAU, President de la Diputació de Barcelona i Molt Il·lustre ANTONI FARRÉS, Alcalde de Sabadell.

42 MIQUEL CRUSAFONT, PALEONTÒLEG. Per **Jaume Truyols Santonja**.

48 GESTACIÓ DE L'INSTITUT DE PALEONTOLOGIA. Per **Josep V. Santafé Llopis**.

52 FELICITACIÓ DEL DR. GEORGE SIMPSON - LA MEVA DARRERA CONVERSA AMB EL MESTRE. Per **Josep Gibert Clois**.

54 AL COSTAT DEL MESTRE. Per **Juana Mª Golpe Posse**.

56 MIQUEL CRUSAFONT I PIERRE TEILHARD. Per **Joaquim Colomer, S.J.**

59 CARTA DEL P. TEILHARD DE CHARDIN.

60 TRANSCRIPCIÓ D'UN PRÒLEG. Per **Joan Oliver**.

62 LA FACETA LITERÀRIA DEL DR. CRUSAFONT. Per **Pere Roca Garriga**.

64 L'HOMME DES DE MOLT A PROP. Per **Josep Torrella Pineda**.

66 COM NASQUEREN UNES NARRACIONS PIRINENQUES DEL MEU PARE. Per **Anna Mª Crusafont Sabater**.

67 PETITA ÈPICA A L'ARAN. Per **Miquel Crusafont Pairó**.

70 L'ENTORN FAMILIAR D'EN MIQUEL CRUSAFONT I PAIRÓ. Per **Miquel Crusafont Sabater**.

74 MIQUEL CRUSAFONT, POETA.

75 ELS POETES A MIQUEL CRUSAFONT. **Joaquim Arús, Mn. Geis, Ramon Moix i Pere Quart**.

76 MISCEL·LÀNIA GRÀFICA.

78 ELS MEUS RECORDS D'EN CRUSAFONT. Per **Agustí Palau Codonyers**.

80 MIQUEL CRUSAFONT I LA MÚSICA. Per **Manuel Costa Domènech**.

82 MIQUEL CRUSAFONT I PAIRÓ, EXCURSIONISTA. Per **Joan Alsina Giralt**.

83 EL DR. CRUSAFONT ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ. Per **Joan Sala Rovira**.

84 RESUM BIOGRÀFIC. Per **J.T.**

86 OBRES I TREBALLS PUBLICATS PEL DR. CRUSAFONT. Per **P.R.G.**

87 DADES SIGNIFICATIVES D'UN BREL·LANT CURRICULUM. Per **P.R.G.**

88 QUATRE JACIMENTS IMPORTANTS DEL CONTINENTAL TERCIARI CATALÀ.

89 "SABADELL, MECA DE LA PALEONTOLOGIA"

90 PERFIL I QUESTIONARI "PROUST" Per **Joan Cuscó Aymami**.

91 CARICATURA. Per **Emili Hierro**.

DIBUIXOS: d'Anna Ma Crusafont, A. Masvidal i J. Roca.

CARICATURA: E. Hierro.

FOTOS: Arxiu família Crusafont, Arxiu de l'Institut de Paleontologia, A. Gili, P. Farran, R. Molins, Monistrol, F. Rial i Arxiu.

Els pensaments i dites que figuren en alguns peus de pàgina són originals de Miquel Crusafont Pairó.